

بسمه تعالیٰ

موافقتنامه

تأسیس دالان حمل و نقل و گذر بین المللی

بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران، سلطان نشین عمان،

دولت قطر، ترکمنستان و جمهوری ازبکستان

(موافقتنامه عشق آباد)

دولت‌های جمهوری اسلامی ایران، سلطان نشین عمان، دولت قطر، ترکمنستان و

جمهوری ازبکستان که از این پس طرفهای متعاهد نامیده می‌شوند؛

با تمایل به حمایت و تحکیم همکاری‌ها و توسعه روابط اقتصادی بین خود،

با تصدیق روند موجود تقویت و توسعه بیشتر روابط اقتصادی ملت‌های خود در

سطح منطقه‌ای و جهانی؛

با تأیید اهمیت موافقتنامه‌های بین المللی موجود در زمینه حمل و نقل کالاهای

گذری از طریق زیرساختهای ریلی، جاده‌ای و بندری و همچنین نیاز به تسريع توسعه

اقتصادی پایدار در کشورهای خود؛

با تاکید بر تعهدات خود نسبت به تامین تسهیلات لازم برای حمل و نقل و گذر

سریع، روان و کلآمد کالا و مسافر به سایر کشورها و بالعکس و بهره برداری از

موقعیت‌های جغرافیایی خود؛

با ابراز تمایل خویش نسبت به توسعه و تقویت توانمندی‌های خود برای تسهیل حمل

و نقل و گذر کالا و مسافر بر اساس قوانین ملی موجود و طبق استانداردها و

کنوانسیونهای بین المللی حمل و نقل؛

با ابراز امیدواری نسبت به استفاده از حداکثر تلاش ممکن در جهت بهره برداری از

زیرساختهای حمل و نقلی موجود به منظور حمل و نقل و گذر کالا و مسافر از طریق

قلمروهای خود؛

به شرح زیر توافق نمودند:

۱ ماده

تعاریف

تعاریف و اصطلاحات به کاررفته در این موافقتنامه دارای معانی زیر می‌باشند:

- الف) متصدی حمل و نقل: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در قلمرو یک طرف متعاهد به ثبت رسیده و بر اساس قوانین ملی کشور خود مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین‌المللی کالا و مسافر باشد.
- ب) طرفهای موسس: به طور مشترک دولتهای جمهوری اسلامی ایران، سلطان نشین عمان، دولت قطر، ترکمنستان و جمهوری ازبکستان.
- پ) کالا: تمامی انواع کالاهای و اقلام (با سیستم کدگذاری هماهنگ) که متصدی حمل و نقل، حمل آنها را به استناد قرارداد حمل از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی بر عهده می‌گیرد.
- ت) کالاهای خطرناک: هر نوع ماده، فرآورده و یا ضایعاتی که به دلیل خصوصیات خود، می‌تواند در فرآیند حمل و نقل، بارگیری یا تخلیه بار، باعث انفجار، آتش سوزی یا آسیب رساندن به کالاهای زیرساختهای حمل و نقلی و نیز زندگی، سلامت، محیط زیست و امنیت ملی شود.
- ث) دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی: شبکه‌ای از سامانه‌های اصلی حمل و نقل که کشورهای طرفهای متعاهد را به منظور حمل و نقل بین‌المللی کالا و مسافر از طریق حمل و نقل زمینی یا دریایی به یکدیگر مرتبط می‌نماید.
- ج) حمل و نقل بین‌المللی: جابجایی کالا و مسافر با استفاده از شیوه‌های مختلف حمل و نقل (زمینی یا دریایی) از قلمرو ملی طرفهای متعاهد.
- چ) سرمایه‌گذاری: هرگونه سرمایه‌ای که از طرف نهاد، موسسه مالی یا اهداء کننده سرمایه در جهت توسعه پژوهه‌های زیرساختهای حمل و نقلی در مسیر دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی تأمین شود.
- ح) حمل و نقل چندوجهی: حمل کالا با استفاده از حداقل دو شیوه مختلف حمل و نقلی.
- خ) مسافر: شخصی که هزینه‌های حمل و نقل را برای سفر از یک نقطه به نقطه دیگر توسط حمل و نقل زمینی یا دریایی از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی پرداخت می‌کند.
- د) حمل و نقل مسافر: خدمات حمل و نقل برای انتقال مسافر توسط حمل و نقل زمینی یا دریایی از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی.

ذ) کالاهای فاسد شدنی: هر نوع کالایی که نیاز به اقدامات حفاظتی و روند گذر سریع در عبور از مرز (زمینی و دریایی) و از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی داشته باشد.

ر) بند: مطابق کشته در آن پهلو می‌گیرد و برای کشتیرانی دریایی بین‌المللی باز است و از آن برای بارگیری و تخلیه کالا و سوار و پیاده کردن مسافر استفاده می‌شود.

ز) گذر: حمل و نقل کالا و مسافر از قلمرو یک طرف متعاهد از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی که نقاط مبدأ و مقصد آن در خارج از قلمرو آن طرف متعاهد باشد.

ژ) حمل و نقل کالا: حمل و نقل کالا از یک نقطه به نقطه دیگر در ازای هزینه حمل.

۲ ماده

شرایط عمومی موافقنامه

۱- مفاد این موافقنامه امور حمل و نقل و گذر بین‌المللی کالا و مسافر از طریق قلمرو کشورهای طرفهای متعاهد به وسیله هریک از شیوه‌های حمل و نقل (زمینی و دریایی) در طول مسیرهای تصویب شده از طرف شورای هماهنگی که طبق ماده (۹) این موافقنامه تشکیل شده است را تنظیم می‌کند.

۲- مقام‌های صلاحیتدار طرفهای متعاهد برای اجرای این موافقنامه، به شرح زیر خواهند بود:

- در جمهوری اسلامی ایران: وزارت راه و ترابری
- در سلطان نشین عمان: وزارت حمل و نقل و ارتباطات
- در دولت قطر: وزارت امور خارجه - همکاری‌های بین‌المللی
- در ترکمنستان: وزارت حمل و نقل ریلی، وزارت حمل و نقل موتوری و خدمات دولتی دریانوردی و حمل و نقل رودخانه‌ای
- در جمهوری ازبکستان: وزارت روابط اقتصادی خارجی، سرمایه گذاری و تجارت، آژانس حمل و نقل رودخانه‌ای و وسائل نقلیه ازبکستان، شرکت ریلی سهامی عام «راه آهن ازبکستان»

۳- این موافقنامه حقوق و تعهدات هریک از طرفهای متعاهد در قبال موافقنامه‌ها و معاهدات بین‌المللی که عضو آن می‌باشد از جمله موارد منعقده بین طرفهای متعاهد را نقض نخواهد کرد.

ماده ۳

اهداف موافقنامه

طرفهای متعاهد موارد زیر را انجام خواهند داد:

۱- ایجاد دالان حمل و نقلی قابل اعتماد به منظور گذر و حمل و نقل منظم کالا و مسافر بین کشورهای آسیای مرکزی و بنادر خلیج فارس و دریای عمان و صادرات - واردات کالا از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی.

۲- افزایش سرعت حمل و نقل کالا و مسافر با هدف بهینه سازی هزینه‌های حمل.

۳- افزایش کارایی استفاده از توان حمل و نقلی و گذری طرفهای متعاهد.

۴- جذب کالاهای گذری کشورهای دیگر از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی.

۵- افزایش اثر بخشی روابط حمل و نقلی به منظور تنظیم حمل و نقل و گذر کالا و مسافر از قلمرو طرفهای متعاهد.

۶- تسهیل دسترسی به بازارهای بین‌المللی با استفاده از حمل و نقل دریایی و زمینی از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی.

۷- تامین امنیت سفر و اجرای استانداردهای بین‌المللی ایمنی در خصوص حمل و نقل و گذر کالا و مسافر و نیز حفاظت محیط زیست طبق استانداردهای بین‌المللی.

۸- ایجاد شرایط برابر و غیرتبعیض آمیز برای تامین کنندگان تمامی شیوه‌های خدمات حمل و نقل.

۹- ساده سازی و هماهنگ نمودن استاد رسمی و مراحل حاکم حمل و نقل و گذر بین‌المللی کالا و مسافر طبق موافقنامه‌ها و استانداردهای بین‌المللی موجود.

ماده ۴

دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی

۱- طرفهای متعاهد به استناد این موافقنامه، دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی که کشورهای آسیای مرکزی را به بنادر واقع در خلیج فارس و دریای عمان متصل

می نماید، تاسیس خواهند نمود که از این پس «الان حمل و نقل و گذر
بین المللی» نامیده می شود.

۲- طرفهای متعاهد مسیرهای دلان حمل و نقل و گذر بین المللی را تعیین و
زیرساختها و شیوه های حمل و نقلی مورد استفاده در حمل و نقل کالا و مسافر را
مشخص خواهند نمود.

۳- طرفهای متعاهد تمام اقدامات لازم را به منظور کمک به یکدیگر از طریق
سرمایه گذاری در پروژه های زیرساخت های حمل و نقل در مسیر دلان حمل و نقل
و گذر بین المللی انجام خواهند داد.

ماده ۵

توسیعه تسهیلات برای حمل و نقل و گذر بین المللی کالا و مسافر

۱- طرفهای متعاهد در حین اجرای این موافقنامه، طبق قوانین ملی خود تسهیلات
موثر در زمینه حمل و نقل و گذر بین المللی کالا و مسافر از طریق قلمرو کشور
خود را فراهم خواهند کرد.

۲- هر طرف متعاهد طبق قوانین ملی خود، صدور روایید به اتباع طرفهای دیگر، شاغل
در امر حمل و نقل و گذر بین المللی را تسهیل خواهد نمود.

ماده ۶

قواعد حاکم بر حمل و نقل کالاهای خطرناک، ممنوعه و یا دارای استفاده دوگانه
براساس این موافقنامه حمل و نقل یا گذر کالاهای خطرناک یا ممنوعه یا دارای
استفاده دوگانه، از طریق قلمرو یک طرف متعاهد، بدون اخذ مجوز قبلی از آن طرف
متعاهد ممنوع می باشد. طرفهای متعاهد این کالاهای را که توسط کارگروه پیگیری که
طبق ماده (۱۰) این موافقنامه تشکیل شده است، در پروتکل الحاقی گردآوری و از
سوی شورای هماهنگی اطلاع رسانی خواهد گردید، مشخص خواهند نمود.

ماده ۷

قواعد حاکم بر حمل و نقل کالاهای فاسدشدنی

طرفهای متعاهد گذر کالاهای فاسدشدنی در حین عبور از مراحل طرفهای متعاهد
را بدون هرگونه تأخیر غیر موجه، تسریع و تسهیل خواهند نمود.

۸ ماده

مالیاتها و عوارض

۱- طرفهای متعاهد بهینه سازی عوارض، مالیاتها و دیگر حقوق دولتی، از جمله هزینه‌های ناشی از خدمات ارائه شده برای کالاهای گذری را صرف‌نظر از ماهیت یا هدف آنها پیگیری خواهند نمود.

۲- هزینه‌های ناشی از خدمات ارائه شده توسط قامین کنندگان خدمات می‌تواند در مورد کالاهای گذری وضع گردد.

۳- شورای هماهنگی با ایجاد ساز و کاری به منظور بهینه سازی میزان هزینه‌ها، عوارض و مالیات‌ها موافقت خواهد نمود.

۹ ماده

شورای هماهنگی

۱- طرفهای متعاهد به منظور اجرای این موافقتنامه، شورای هماهنگی را با مسئولیت های زیر تشکیل خواهند داد:

الف) تنظیم موضوعات مربوط به اعمال و اجرای این موافقتنامه؛

ب) بررسی موضوعات اقتصادی، سازمانی، فنی و حقوقی مربوط به ایجاد دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

پ) تدوین پیشنهادهای مربوط به افزایش جریان گذر کالا و افزایش جذابیت دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ت) تصویب مسیرهای دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ث) تهییه پیشنهادهایی به منظور بهینه سازی هزینه‌های حمل و نقل و گذر کالا و مسافر از طریق دالان حمل و نقل و گذر بین‌المللی با استفاده گسترده از حمل و نقل چند و چهی.

۲- شورای هماهنگی اولین نشست خود را ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه به منظور تنظیم قواعد و رویه‌های شورا و نیز تعیین نحوه عملکرد کارگروه پیگیری برگزار خواهد نمود.

۳- شورای هماهنگی حداقل سالی یک بار یا بنا به درخواست هریک از طرفهای متعاهد،
به طور متناوب براساس حروف الفبای انگلیسی، در قلمروی طرفهای متعاهد
تشکیل جلسه خواهد داد.

۱۰ ماده

کارگروه پیگیری

۱- طرفهای متعاهد ظرف مدت دو ماه پس از لازم‌اجرا شدن این موافقتنامه، کارگروه پیگیری مشکل از نمایندگان خود را تشکیل خواهند داد. این کارگروه سه ماه پس از تشکیل، به منظور ساماندهی کار خود جلسه‌ای را برگزار خواهد نمود.

۲- کارگروه پیگیری دارای وظایف زیر می باشد:

الف) تعیین مسیرهای دلان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ب) تهیه مطالعات پیرامون مالیاتها، هزینه‌ها و تعرفه‌هایی که در حال حاضر در بنادر و نقاط مرزی توسط هر طرف متعاهد وضع گردیده و ارائه پیشنهادهایی به منظور افزایش جذابیت دلان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

پ) تهیه مطالعات مربوط به ایجاد تسهیلات حمل و نقل کالا از طریق قلمرو طرفهای متعاهد با در نظر گرفتن قرنتینه دامی و نباتی و نیز کالاهای ممنوعه و دارای

محدودیت؛

ت) تهیه پیشنهادهایی در جهت تحقق اهداف این موافقتنامه به نحوی که با قوانین ملی هر طرف متعاهد مقایرت نداشته باشد؛

ث) تهیه و تدوین پیش‌نویس برنامه‌ها و پروتکلهای مرتبط با این موافقتنامه؛

ج) تهیه پیشنهادهایی برای هماهنگ سازی سیاست‌های حمل و نقلی و گذری با هدف توسعه دلان حمل و نقل و گذر بین‌المللی، پایانه‌ها، تاسیسات و زیرساختهای ضروری (بنادر و نقاط مرزی)؛

چ) تهیه پیشنهادهایی به منظور افزایش جریان کالاهای گذری از طریق دلان حمل و نقل و گذر بین‌المللی؛

ح) تهیه گزارش‌های ادواری و جامع درخصوص پیشرفت اجرای این موافقتنامه.

۳- کارگروه پیگیری، می‌تواند در صورت اقتضاء، مفاد گنوانسیون بین‌المللی ساده و هماهنگ سازی تشریفات گمرکی که در کیوتو در تاریخ ۱۸ می سال ۱۹۷۳ (برابر

با (۱۳۵۲/۲/۲۸) امضا شد را به همراه متن اصلاح شده آن پیرامون حمل و نقل
گذری، بررسی و پیشنهادهای خود را ارائه نماید.

۱۱ ماده

حل و فصل اختلافات

- ۱- هرگونه اختلاف بین هر یک از طرفهای متعاهد، ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه از طریق مذاکره بین طرفهای ذیربط حل و فصل خواهد شد.
- ۲- چنانچه طرفهای ذیربط در اختلاف، ظرف مدت نه ماه از شروع مذاکرات به توافقی دست نیابند، اختلاف به شورای هماهنگی ارجاع خواهد گردید.
- ۳- چنانچه شورای هماهنگی نتواند اختلاف را ظرف مدت یک سال از زمان ارجاع اختلاف به شورا حل و فصل نماید، اختلاف از طریق داوری حل و فصل خواهد گردید. طرفهای اختلاف درخصوص شیوه داوری توافق خواهند نمود.

۱۲ ماده

الحق

- ۱- این موافقتنامه برای الحق هر کشوری، مفتوح خواهد بود.
- ۲- هر کشوری که قصد الحق به این موافقتنامه را داشته باشد، کشور امین اسناد را از قصد خود برای الحق آگاه خواهد نمود. کشور امین اسناد، مراقب را به طرفهای موسس جهت بررسی، اعلام خواهد نمود.
- ۳- این موافقتنامه (۳۰) روز پس از آن که کشور امین اسناد آخرین تاییدیه مكتوب طرف موسس را دریافت نماید برای کشور ملحق شونده لازم‌الاجرا خواهد گردید.

۱۳ ماده

کشور امین اسناد

ترکمنستان کشور امین اسناد این موافقتنامه خواهد بود. کشور امین اسناد، نسخه‌های تصدیق شده این موافقتنامه را به طرفهای متعاهد ارسال خواهد نمود. کشور امین اسناد، طرفهای متعاهد را از الحق سایر کشورها به این موافقتنامه و کناره‌گیری از این موافقتنامه، مطلع خواهد نمود.

۱۴ ماده

اصلاحات

این موافقتنامه می‌تواند پس از تصویب تمام طرفهای متعاهد، اصلاح گردد. تمامی اصلاحات پس از امضاء تمامی طرفهای متعاهد، جزو لاینفک این موافقتنامه خواهند شد.

۱۵ ماده

لازم الاجرا شدن

این موافقتنامه پس از گذشت ۳۰ روز از تاریخ ارائه اطلاعیه کتبی آخرین طرف موسس به کشور امین استناد از طریق مجازی دیپلماتیک مبنی بر تصویب یا تکمیل تمامی تشریفات قانونی لازم برای لازم الاجرا شدن آن، لازم الاجرا خواهد شد. کشور امین استناد، طرفهای دیگر را از اطلاعیه‌های مزبور آگاه خواهد نمود.

۱۶ ماده

اعتبار

۱- این موافقتنامه به مدت (۱۰) سال از تاریخ لازم الاجرا شدن آن معتبر باقی خواهد ماند.

۲- هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند با آگاه نمودن کشور امین استناد از قصد خود مبنی بر کناره گیری از این موافقتنامه به صورت کتبی، حداقل شش ماه قبل از تاریخ کناره گیری، از این موافقتنامه کناره گیری نماید.

۳- این موافقتنامه می‌تواند با موافقت تمام طرفهای موسس برای دوره زمانی مشابه تمدید شود.

این موافقتنامه در عشق آباد در تاریخ ۵ اردیبهشت ۱۳۹۰ هجری شمسی برابر با ۲۲ جمادی الاول ۱۴۳۲ هجری قمری برابر با ۲۵ آوریل ۲۰۱۱ میلادی در یک نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی، ارمنی، ترکمنی، روسی و انگلیسی که کلیه متون دارای اعتبار یکسان می‌باشند، امضاء گردید.

برای گواهی مراتب بالا، نمایندگان طرفهای متعاهد که از سوی روسای دولت‌های خود مجاز می‌باشند، این موافقتنامه را امضا نمودند.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

از طرف دولت سلطان نشین عمان

از طرف دولت قطر

از طرف دولت ترکمنستان

از طرف دولت جمهوری ازبکستان